

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

SVEIKATOS RIZIKOS VEIKSNIAI SOCIALINIUOSE TINKLUOSE: POPULIARIAUSIŲ LIETUVOS NUOMONĖS FORMUOTOJŲ ĮRAŠŲ TURINIO ANALIZĖ

Darbo autorius. Robertas BASIJOKAS (III kursas).

Darbo vadovas. Doc. dr. Donatas AUSTYS, VU MF SMI Visuomenės sveikatos katedra.

Darbo tikslas. Įvertinti su gyvensena susijusių rizikos veiksnių paplitimą įtakingiausių Lietuvos nuomonės formuotojų socialiniuose tinkluose Facebook ir Instagram skelbiamuose įrašuose.

Darbo metodika. Atliktas paplitimo tyrimas. Duomenys rinkti analizuojant nuomonės formuotojų įrašus socialiniuose tinkluose Facebook ir Instagram, paskelbtus 2022 sausio 1d. – 2022 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu. Į tyrimą įtrauktos 12 skaitmeninės rinkodaros agentūros „Super you“ sudaryto įtakingiausių nuomonės formuotojų Lietuvoje reitingo paskyrų. Iš jų – 6 įtakingiausi Instagram socialinio tinklo nuomonės formuotojai ir 6 įtakingiausi „Facebook“ socialinio tinklo nuomonės formuotojai. Analizuoti visi viešai prieinami atrinktų nuomonės formuotojų įrašai. Įrašai analizuoti pildant savarankiškai sukurtą požymių klausimyną. Jame registruoti mitybos, žalingų įpročių, fizinio aktyvumo bei psichinės sveikatos rizikos veiksniai. Tyrimo analizė atlikta naudojant MS Excel programą. Atliktas įrašų pasiskirstymo pagal kategorinius kintamuosius įvertinimas naudojant chi-kvadrato testą.

Rezultatai. Iš viso išanalizuoti 4075 nuomonės formuotojų įrašai. Instagram nuomonės formuotojų sekėjų skaičiaus mediana 283000 (181000 – 414000), o Facebook socialiniame tinkle – 74000 (61000 – 266000). 1661 (40,8%) įrašas buvo paskelbtas Instagram socialiniame tinkle, 2414 (59,2 %) įrašai – Facebook socialiniame tinkle. 1226 (30,1%) įrašuose vaizduotas maistas. Tarp įrašų, kuriuose vaizduotas maistas, greitas maistas vaizduotas 8,9%, saldumynai – 45,4%, keptas maistas – 59,8%, daržovės – 66,6%, vaisiai ir uogos – 45,1%, grūdiniai produktai – 44,3%, pieno/kiaušinių produktai – 41,8%, mėsa – 27,9%, jūrų gėrybės – 13,9%, maisto papildai – 1,3%. Statistiškai daugiau saldumynų buvo vaizduojama Facebook socialiniame tinkle (14,6% prieš 12,3%, $p=0,037$). Greito maisto statistiškai daugiau buvo vaizduojama Instagram socialiniame tinkle (3,7% prieš 2,0%, $p=0,001$). Silpnieji alkoholiniai gėrimai vaizduoti 2,0%, stiprieji – 0,2%, o alkoholiniai kokteiliai – 0,7% įrašų. Alkoholiniai gėrimai buvo dažniau vaizduojami

Instagram socialiniame tinkle ($p<0,001$). Rūkymas vaizduotas 0,44% (cigaretės 0,15%, kiti rūkymo būdai 0,29%) įrašų. Rūkymas dažniau buvo vaizduojamas Instagram socialiniame tinkle (0,8% prieš 0,2%, $p=0,001$). Fizinis aktyvumas vaizduotas 395 (9,7%) įrašuose. Iš jų fizinė veikla lauke vaizduota 80,5%, o patalpose – 19,5% įrašų. Fizinis aktyvumas patalpose dažniau vaizduotas Instagram socialiniame tinkle (1,6% prieš

0,5%, $p=0,001$). Lieknas kūnas vaizduotas 1,8%, apkūnus – 15,6%, o nutukęs – 1,9% įrašų. Lieknas kūnas dažniau vaizduotas Instagram socialiniame tinkle (3,3% prieš 0,8%, $p<0,001$), o apkūnus – Facebook socialiniame tinkle (17,9% prieš 14,0%, $p<0,001$). Apnuogintas kūnas ir elegantiška apranga buvo vaizduojamas 9,6%. Tai dažniau buvo stebima Instagram socialiniame tinkle (14,5% prieš 6,2%, $p<0,001$). Estetinės procedūros buvo vaizduojamos 30,6% įrašų. Jos dažniau buvo vaizduojamos Instagram socialiniame tinkle (46,3% prieš 19,8%, $p<0,001$). Prabanga vaizduota 10,3% įrašų. Ji dažniau stebėta Instagram socialiniame tinkle (17,3% prieš 5,5%, $p<0,001$). Patyčios vaizduotos 4,3% įrašų. Patyčios dažniau vaizduotos socialiniame tinkle Facebook (5,2% prieš 3,1%, $p=0,001$). Motyvacinės frazės, susijusios su tarpasmeniniais santykiais, stebėtos 16,7% įrašų. Jos buvo dažnesnės Facebook socialiniame tinkle (21,8% prieš 9,4%, $p<0,001$). Skatinimas padėti kitiems buvo vaizduojamas 9,7% įrašų. Jis buvo dažnesnis Facebook socialiniame tinkle (13,1% prieš 4,9%, $p<0,001$).

Išvados. Įtakingiausių Lietuvos nuomonės formuotojų įrašuose, skelbtuose socialiniuose tinkluose Instagram ir Facebook sveikatai nepalankaus maisto vaizdavimo dažnis buvo panašus į sveikatai palankaus maisto vaizdavimo dažnį. Sveikatai nepalankaus maisto vaizdavimas buvo dažnesnis Instagram socialiniame tinkle. Nedidelėje dalyje įrašų vaizduoti alkoholiniai gėrimai bei rūkymas. Jie buvo dažnesni Instagram socialiniame tinkle. Estetinės procedūros vaizduotos kas trečiame įrašė, o prabanga – kas dešimtame. Lieknas kūnas, estetinės procedūros, prabanga buvo dažnesni Instagram socialiniame tinkle, o apkūnus kūnas, patyčios – Facebook socialiniame tinkle. Fizinis aktyvumas buvo vaizduotas kas dešimtame įrašė bei jis fiksuotas dažniau Facebook socialiniame tinkle.

Raktažodžiai. Nuomonės formuotojai; socialiniai tinklai; rizikos veiksniai; įrašų turinio analizė.